

Jadam! Rahapodin jakso. Monest kohan tää nyt olikaa. Nyt mä lähden niin kohdisteliiketeeseen. Kuullo me kaksi neljä jo. Juuri näin eli ja niin kun näkyy niin tota noin niin meillä on vieras ja tota nyt kun on vaalit niin edelleen vaalipodia pukkaa.

Ja tällä kertaa meillä on täällä vieraana. Vasemmistoliiton puheenjohtaja Li Andersson. Tervetuloa. Kiitos mukavaa olla täällä taas. Joo sä oot nyt päässyt päässyt VIP-klubiin. Kyllä. Rahapodin tällaisen niin kun todella ekskusiiviseen VIP-klubiin eli vieras joka on käynyt jo toistamiseen.

Näin tää ei montaa oo. Joo kuullanttiin itse asiassa Martinin kanssa tää 7 vuoden takainen plaajäys Rahapodin jakso 35 ja siellä oli todella ajan kohtasi aiheita.

Puhuttiin oikeasti solidiumista, kestävyysvajeista. Kaikista tämän tyyppisiin. Miten talous laitetaan kuntoon.

Periaatteessa mietittiin että pitäisikään vaan tätä siirtyä tota toi jakso tähän näin laittaa uusi numeroa ja tota.

Valtioon ja ohjauksesta semmosii mitkä oli ihan ajan kohta siinä nyttenkinä. Samat aihe pyörii 7 vuoden jälkeen.

Ja silloin kyse oli se että olit hakemassa vasemmistoliiton puheenjohtajasti jo oli verinen kamppalu käynnissä. Mutta Rahapodin myötä tuulen voimin.

Sit valittiin sitten. Onneksi olkoin näin jälkikästä. Kyllä toivottavasti tää nyt siivittää meidän vaalivuotoa sitten tämän jakso.

No tai sillä ei sopivasti. No mut hei. Me ollaan otettu näissä vaalipodin jaksoissa ihan täällä aloitettu vähän ikään kuin alusta.

Eli lyhyesti kuka sä oot mistä sä tuut ja miten sitten vielä tällainen taustoitus vasemmistoliitosta. Lähdetään ihan näistä peruspalikoista liikenteeseen.

Joo Li Andersson 35 turusta. Siellä mä edelleen asustelen lähinnä viikon loput koska muuten ehdi. Vasemmistoliitosta. Vasemmistoliittohan on puolueen joka on onnistunut uudistumaan ehkä kaikkein voimakkaimin kaikista suomalaisista puolueista tässä viimeisten vuosien ja vuosikymmenen aikana.

Millä tavalla?

Meidän kannattaja kunta ja jäsenkunta on uudistunut erittäin voimakkaasti.

Millä tavalla?

Silleen että vanhaa porukkaa on osittain luonnollisista syistä poistunut keskuudistamme ja uutta on tullut tilalle.

Enemään ehkä kaupungeista kuin aikaisemmin, mutta siinä on tapahtunut semmoinen selkeä demografinen muutos myös puolueen sisällä.

Sikäli ehkä vähän erityinen puolue että meitä äänestetään aika erilaisissa väestöryhmissä. Pienituloisia, hyvätuloisia, kaunkilaisia, maaseurulla asuvia.

Mutta erilaisista taustoista riippumatta, joka yhdistää meidän äänestä ja kannattajia on vahva arvomaailma.

Se on aika selkeä arvopohja näkemys siitä, että mitkä ne itselleen tärkeät asiat yhteiskunnassa on eriarvoisuuden torjunta, köyhyyden vähentäminen.

Nämä ovat todella vahvasti aina kärjessä kun mitataan ja tutkitaan meidän kannattajille tärkeitä teemoja.

Jos se on mielikuva duunareista, niin se ei todellakaan pidä paikkansa vaan teidän kannattajat on vähän joka puolelle suomalaista yhteiskuntaa sijoittunut tällä hetkellä.

Näin, mä sanoisin.

Eihän niitä ole kovin suuria joukkoina kaikissa väestöryhmissä, mutta tavallaan aika moninaisista taustoista.

On toki myös sitä duunari-padukkaa paljon mukana.

Ja toisaalta me ollaan myös haluttu viestiä siitä, että onhan se duunari nykypäivänä myöskin ihan yhtä lailla se lähioita ja siellä vanhuspalveluissa tai hyvin epävarmoissa olosuhteissa työskentelevä tutkia.

Eli vähän rikotaan myöskin ehkä se mielikuva siitä, että se duunari on aina miesten olisuudessa. Toki niitä kieleen löytyy, mutta meillä on paljon muitakin aika epävarmoissa olosuhteissa ja matalalla palkalla työskenteleviä.

Mitkä on sitten lähimmät lainausmerkeissä kilpailijat?

Ja miten te eroatte niistä?

No lähimmät kilpailijat meille on STP ja vihreät.

Ja se mikä erottaa meidät STP-sta, sanoisin, on yhtäältä tämä ympäristö- ja ilmastopolittinen näkemys.

Meillä on kyllä selvästi enemmän kunniahimoa kuin STP-la niissä kysymyksissä.

Ettei STP-la on enemmän tanssi fossiileita?

No kyllä se näkyy niin kuin painotuksessa ja varsinkin niin kuin käytännön politiikan teossa tämä ero näkyy mun mielestä.

Ja sit meillä on itse asiassa niin kuin myöskin sitten taas jossain työmarkkinapolittisissa kysymyksissä myöskin erojasuhteessa demareihin.

Et yksi tosi iso niin kuin tänne erottava kysymys oli tämä kilpailukyky sopimus, tämä työmarkkinaratkaisu, mikä viime kaudella solmittiin.

Mitä vastaan me äänestettiin esimerkiksi kikymaksojen siirtoja vastaan eduskunnassa toisin kuin STP.

Vasemmistoliitto on myöskin kannattanut lakisääteistä, minimipalkkaa.

Me nähdään, että me tarvitaan sen kaltasta lainsäädäntöä niin kuin tessien tueksia, niin kuin täydentämään niitä, toisin kuin demorit.

Vihreiden suhteen sanoisin, että erot liikkuvallan näissä samoissa teemoissa.

Meillä on aika erilainen sosiaali- ja työmarkkinapolittinen näkemys kuin heillä.

Esimerkiksi näissä vaaleissa on ollut valmiita heikennyksiä asiasidon naisen työttömyysturvaa ja niin kuin tämän kaltaisissa kysymyksissä myöskin erot sitten näkyvät.

Eli tietyi kynnyskysymyksistä olette tosi ehdottomia?

No joo, mä sanoisin, että vihreitä meitä erottaa ehkä sen vasemmistolaisuus.

Vihreitä ei ole omien sanoissa mukaan kuitenkaan vasemmalla oleva puolue.

Ja se on kuitenkin aika määritelmällisesti sitä, mitä vasemmistoliitto on.

Ei, mutta siis kuitenkin puhutaan viher vasemmistosta.

Mieli kuvaa hyvin paljon mennä siihen, että nämä vihreät ovat aika lailla jopa teidän sylissä.

Tuntuu, että hän on ollut tällä hallituskaudella erityisesti.

On käytetty tässä termiä tosi paljon ja sitä on halluttu tavallaan ympäri yhteen demareita, vihreitä ja vassareita.

Se on nyt vain niin kuin ne on sama mieltä kaikesta.

Mutta niinhän se ei ole, että me ollaan kolmeerillistä puoluetta ja meillä on sitten ja pitääkin olla mahdollisuutta tehdä yhteistyötä.

Kaikille tärkeissä kysymyksissä tyylin koulutuksessa on sitten myöskin erottavia kysymyksiä.

Paljon yhtäläillä voisi sanoa, että meillä hän on siis tällä hetkellä Suomessa pilvin pimein näitä oikeistopuolueita, joiden välisiä eroja ei ehkä kaikille aina myöskään avaudu. Meillä on kokoomus ja liikennyt ja nyt on liberaaleja ja on kaikkea muutakin ja kristillisdemokraatta ja keskustaa. Ja aika paljon mahtuu tällä hetkellä, kun on porukkaa. Siinä on oikealla laajalle myöskin enemmän kuin itse asiassa vasemmalle puolelle. Tässä kannattaa suositus kannattaa kunnalla rahapuodilta. Tässä meillä on suurin osa näiden puheenjohtajista myöskin käynnä sitten vähän palottamassa näitä eroja. Mutta toisaalta otko itse jopa syydinne siihen, että vihreät ja STP on tullut tee tontille. Saat sen verran valovoimainen magneetti, sieltä saat imassunne siinä samaan lokeroon, missä te ootte täällä puolakartalaan. Minusta se olisi ihanaa ajatus. Vasemmistoliitto on niin vaikutusvaltainen, että me ollaan pystytty vaikuttamaan täällä muiden puolueiden agendaan, koska sehän on tavallaan se puolueiden perimmäinen tarkoitus kuitenkin eikö vain. Sen takia me ollaan politiikassa ei vain, että juuri mun puolue pitää saada kannatus prosenttiin yksiköä ylöspäin, vaan se idea on kuitenkin se, että itse tehtävät päätöksiä, että yhteiskunta muuttuu haluan maasi suuntaan. Sikäli olen kyllä vain tyytyväinen, jos on tällainen... No pääministerin osalta niin ilmeisesti kuitenkin ootte onnistunut tosi hyvin, koska ainakin kun katsotaan hän tämän arvokartassa näissä vaalikoneissa, niin hän on teistä vielä enemmänkin vasemmalla. Ei tainnut olla miistä enemmän vasemmalla, mutta on vasemmalla enemmän ehkä kuin demareiden puheenjohtajat aikaisemmin ovat olleet. Kyllähän näissä vaaleissa on ollut vähän havaittavissa se, että STP on tullut vasemmistoliitolinjoille, mun mielestä talouspolitiikassa aika paljon, mutta taas kerran muista se on asia, mistä me voidaan olla tyytyväisiä, koska se osottaa, että se meidän analyysiasioista on ehkä ollut oikea, tai että se työ, mitä me ollaan tehty, on sitten saanut vastakaikua myöskin puolueen ulkopuolella. Yleensä poliitiikassa se menee kuitenkin niin, joillakin on sellainen käsitys, että on hyvä poliitiikassa, kun sä täysin yksin sen oman asiasi kanssa, ja sä oot paljon näkyvyyttä, kun ajatteli teysin eri tavalla kuin kaikki muut, mutta niinhän se ei ole, että tavallaan yhteiskunnallisten muutosten aikaansaamiseksi ja ihmisten luottamuksen ja asioiden itsempiäviemisen kannalta haluaisin säärimmäisen tärkeä, tai että sun ajatusten kannatus laajenee myöskin se oman porukaa ulkopuolelle. No mitäs nyt sitten sellaiset, jotka ajattelee keskeltään vasemmalle, että se on sitä viher vasemmisto, niin miten vasemmisto, jos kolmella bulletilla pitäisi lyödä erot niin kuin Demareihin, vihreihin tuli jo tavallaan sitä eroa, mutta niin kuin... No Demareihin äänemme sanoisin tiukempi linin ja työmarkkinakysymyksissä tuloja, kun tuloja

olisissa kysymyksissä,
ja sitten tämä ympäristö- ja ilmastopolitiikka.

Kenellä on siis tiukempi?

Meillä.

Demarit puhuu enemmän kuin ennen ympäristö- ja ilmastopolitiikasta, mutta teot eivät ole vielä siellä.

Eli periaatteessa vähän rusinnat pullastaa, että parhaat puolet molemmista, niin sitten se on vasemmisto liittyen.

No meidän mielessä.

Miten vielä jos on vähän niin kuin peili ja ihan täysi peilikuva täällä puolukentälle, mikä puolua on semmoinen, joka edustaa ihan ääri laajataan kaikesta tekemisessä, pystyykö semmoista löytää täältä sieltä oikeastopuolella tai varma, että ei ole mitään oikeasta liittoa, mutta kuka semmoinen voisi olla?

Kyllä mä sanoisin, että meidän peilikuvaksi ehkä...

siis meidän tavallaan tämä poliittinen peilikuvahan perinteisesti on ollut kokomus, ja edelleen kokomus on se puolue, minkä sanoin, jonka kanssa vasemmisto liittyy mieluiten debatoi.

Ehkä siitä syystä, että silloin kun me debatoimme kokomuksen kanssa,

niin mun mielestä silloin me puhutaan politiikan sisältökysymyksissä, jos meillä on eri linja.

Mä ainakin tykkään osaavien kokomuslaisten kanssa väentää, koska me puhutaan veropolitiikasta, kasvusta, työllisyydestä,

että silloin ollaan niistä oikeissa asiakysymyksissä ja ollaan vaikutusta ihmisten arjen kannalta.

Tavallaan olisi ollut helppo mulle myös vastata sun kysymykseen, että perussuomalaista meidän peilikuva,

mutta mua henkilökohtaisesti ärsyttää tämmönen tietynlainen identiteettipolitiikka,

mitä perussuomalaista harjoittaa, että ne ei sanoo hirveästi näissä poliitiikkaa

asiasisältökysymyksissä.

Nähän rakentaa enemmän sitä imakua itsestään, että me olemme suomalaisen puolella ilmastopolitiikkaa vastaan.

Se helposti viesien poliittisen keskustelun pois niistä asiasisältökysymyksistä,

se mitä ne tekevät ja vihreet ja persut ovat vähän elä tästä toistensa kanssa väntämisestä,

jossa on aika vahva tämmönen kuka minä olen, minkälaisia elämäntapoja mulla on tyyppinen vastakkainasettelu.

Eli elämäntapa ja elämäntyyli, elämän valinta kysymykset.

Se menee ehkä enemmän tähän identiteetin puolelle ja mä oon ainakin itse kokenut, että me vasemmistolia kuitenkin halutaan enemmän olla niissä poliitiikkaa asiakysymyksissä kiinni, koska mä en halua, että puolueista muodostuu sellaista kuvaa, että me ollaan vaan jonkun tietynlaisia.

Aika hieman hämmeentynyt, kun puhutaan paljon, että STP ja kokomuksen eroittu on ihan minimaalisia käytännössä, että ne ovat hyvät, ne ovat samaa puolueita.

Ja sitten taas jos STP on tullut taas teidän tontille, niin kohta ne kaikki häärrää siellä teidän tontille, että onko täällä mitään eroa täällä poluokkentällä,

mutta ehkä tämä on aika riittä sen selvittämiseen, mutta hyvät näitä eroja kuitenkin löytyy.

Ja mikä on tämä vasemmistopolitiikan kantavia kulmakiviä niin sanotusti?

Kaikella hän on mielikuvia, mutta jos puolan puheenjohtajalta kysyy, niin miten sä sanat valitset?

Ensimmäiset varmaan, minkä mä valitsisin liittyy eriarvoisuuden vähentämiseen, ja silloin me puhutaan tulohjaolisista kysymyksestä, me puhutaan myös palveluista.

Mä koen, että edustamani puolue on tämän yhteiskunnan eniten päähän potkittujen ihmisten luotettavin ystävä politiikassa, ja se on tavallaan se meidän rooli, mistä meidän pitää kiinni aina, koska siinä meihin myös luotetaan.

Toinen, tämä meidän yhteiskuntajärjestelmän muuttaminen kestävämmälle pohjalle, se on tosi tärkeä kysymys myös meille.

Ne muutokset, mitä se edellyttää teollisuudessa, asumisessa, liikenteessä, verotuksen puolella, ehkä vähän kuin laajemmin myöskin meidän tavoissa olla ja elää, niin meidän on pakko.

Mä jotenkin toivoisin, että ympäristöpolitiikaisuhteen päästään sellaisen tilanteesta ja kaikki puolueet ottaisivat oman ohjelmaan, että me voitaisiin keinoista väitellä eikä siitä, että pitääkö tehdä vai ei.

Ja aletaan aina vääntää siitä asiasta, ettei päästä miettiin, joo.

Ja sitten ehkä kolmantena vielä, niin nostaisin koulutuksen ja osaamisen.

Siitä on tullut tosi vahva teemavasemistolle, myöskin siksi, koska meille on talous- ja työllisyyspolitiikan ytimessä.

Se, että me panostetaan siihen, niin se mä nostaisin vielä.

Mutta löytyykö Suomesta sellasta puolueet, joka sitä mieltä et ihan sama, miten varhaiskasvatus hoidettaa ja peruskouluja ja näin.

No jos sä sanot noin, niin mä luulet vastaus siinä, että ois ei.

Mutta sit jos me katotaan tehtyjä päätöksiä Suomessa ja tässä ovat syyllisiä lähestulkoon kaikkea eduskuntapuolueet, niin onhan siinä, on mun mielestä ollut se ongelmaa, että vaikka sanotaan, että on väliä, että käytännön päätökset eivät oleet linjassa tämän arvostuspuheen kanssa.

Okei. No mutta jos aloitetaan sit toisesta päästä, sanotte, että vasemmistopuolueen niin sanotusti päähän potkittujen puolueen, niin jos aamena itsestään, niin niin omasta arvomaailmasta ja mä jotkut on ehkä sitä mieltä, että mä oon aika oikealla, mutta siitäkin huolimatta, niin kyllähän se löytyyksellästakaan puolelta, joka on sitä mieltä, että ei heikko osa pidetäishuolta ja päähän potkituista.

Että kun elämä koettelee tai jotain ikävää tapahtuu, niin eikö se tavallaan normi ihmisen sivistystason tai edes sivistystason vaan tunne tilaan, että tällaisista heikoista pidetään huolta.

Jos katsoo, mä oppanoin kyllä tota, koska varmaan taas kerran kaikki sanois noin, jos katsoo tehtyjä päätöksiä.

Tällä hetkellä esimerkiksi kokoomuskampanjoi näissä vaaleissa miljardin tulovero-alennuksen puolesta, samanaikaisesti kun he ajaa leikkauksia kaikkein pienituloisimpien ihmisten toimeentuloon.

Minun mielestäni se ei ole vaan, että jos ne väittävät, että on talouden takia pakko tehdä leikkauksia, niin sen tarinan rikko täysin tämä miljardin tulovero-alennuslupaus.

Se on politiikkaa ja mun mielestä niiden pitää myös seistä sen oman viestinsä takana, että se on politiikkaa, joka antaa hyvätuloisille ja ottaa kaikkein pienituloisilta.

Miltä konkreettisesti, millä tavalla ollaan ottamassa pienituloisilta?

Esimerkiksi nää esitykset ansiosidon naisen kestoon lyhentämisestä tarkoittaisiin, jos miettii, että keskimääräinen ansiosidon nainen voi olla vähän päälle tonni ja kuussa,

jotain tämän kaltaisesti puhutaan useista sadoista euroista, jossa tavallaan tiput peruspäivärahalet tai työmarkkinatuella, niin kuin monta kuukautta aiemmin, niin puhutaan useista sadoista euroista kuukaudessa,

mitä sitten viedään työttömiltä.

Tai ne leikkaukset, mitä ne esittää asumistukeen, puoli miljardia, on kolmas osa kokonaismenoista, yleisen asumistujen osalta, niin se tarkoittaa keskimääräisen asumistujen saajan näkökulmasta, joka siis voi olla yksinhuolta ja äiti voi olla opiskelija, voi olla pienipalkkainen duunari myöskin, yli 110 euroa kuussa sitten vähemmän tukee vuokrammaaksuun kuin nyt.

Se on niin kuin rahaa heiltä pois.

Se on oikeastaan haeta ohjausvaikutusta, eli periaatteessa justerataan niitä, vaikka nyt ansiosidon on se osalta näitä tukitasoja, tarkoittaa sitä, että porukka vähän tuuppittaa sitä aikaisemmin sieltä,

että ansiosidon on se takas sinne töihin, niin sit se ei vaikuta kehenkään.

Se on käytännössä ei halutaa se porukka, jäi sinne ansiosidon naiselle, vaan oikeastaan vähän ohjatta sitä kepillä ja porkkanalla kohti takas työmarkkinot.

Siinä on se ongelma, jos puhutaan näistä kannustamisista, se ongelma se, että ensinnäkin suurin osa työttömistä työllistyy silloin työttömyyden alussa.

Niin ei ole tavallaan tämä piikkidiagrammi, joka pyörii Twitterissa, niin sehän on täällä vääristynyt, koska siinä puuttuu se työttömyyden alussa tapahtuva työllistymisen lukumäärällisesti, jos katsoo, tai jos se diagrammi olisi piirretty lukumäärällisesti, niin se näyttäisi valtavan korkeana piikkinen alussa,

sit se tipahtaa ja sitten tulee semmoinen minipiikki juuri ennen kuin ansiosidon aine loppuu, eli suurin osa työttömistä kyllä työllistyy hakea töitä

ja ottaista töitä vastaan heti kun sopiva työpaikka löytyy.

Kun katsoo niitä, jotka ovat pidempään työttömänä, siis pitkäaikais työttömät esimerkiksi, niin mä en itse usko, että 20 tai 10 euron tai 50 euron leikkaukset ei muuta niitä tekijöitä, jotka Suomessa tutkitetusti,

on pitkäaikais työttömyyden taustalla ja syynä, jotka ei liitys siihen, että se työttömyys turva itsessään olisi liian hyvää,

vaan yleensä liittyy siis ongelmiin terveyden tilassa ja työkyvyssä, ongelmiin osaamisessa, sun osaaminen ei vastaa sitä, mitä työnantaja etsii,

tai siihen, että ihminen saattaa asua paikkakunnalla, jossa ei ole työpaikkoja tai ainakin hänen osaamista vastaavia työpaikkavapaalla,

että jotta Suomessa aidosti päästettäisiin meidän aika korkeaseen ja siinä tavallaan korkeaksi jääneeseen pitkäaikais työttömyyteen kiinni,

niin meidän pitäisi pystyä ratkaisemaan näitä ongelmia eikä vain leikata näiden ihmisten toimeentuloa,

jolloin sen helposti vain lisää esimerkiksi toimeentulotukiriippuvuutta.

Miten sitten tavallaan se tulokulma ja korjausman väärässä, mutta jos ajatellaan vasemmistoja oikeista,

niin oikeastaan tavallaan haluaisi sitä, että kaikilla olisi duunia ja haluaisi sitä, että taloudessa menee hyvin ja haluaa antaa mahdollisuuden kaikille,

ja koska siis kaikki voi paremmin, jossa olet oikeasti duunissa ja ettoolle niin sanotusti tukien varassa,

niin sehän syö ei ihmistä kuin mikään. Mäkin on ollut vuoden työtön ja se oli kova paikka. Me jopa sanoin näin, että jos ei ollut työtön vastoin tahtoa, niin ei tiedä mistä puhu, että se on ihan oikeasti sellainen lihanvylly, että oksat pois. Tämä on tällaisen maalikon tulokulma, jolla on katsottuna, niin sellainen vaikuttaisi olevan iso koulukunta tulokulma, että vasemmisto haluaa ratkaista ongelmat sillä, että me hoidetaan lisää tukia ja lisää sellasta passivoiva asiaa, ja oikeastaan haluaa enemmän tuoda sitä, saada aikaiseksi työtilaisuuksia, enemmän tekemistä, enemmän ylipäättänsä BKT. Muista se näkemyseron tulee siitä, että ensinnäkin se näkemyseron ihmiskuvassa, että ajatellaanko, että jokainen työtön kuitenkin haluaa töihin, ja haluaa tavallaan tehdä parasta mahdollista siitä elämästä, mitä hänellä on. Ja tavallaan ymmärretään se, että se on jo valmiiksi kova paikka se työttömyys, psyykkisesti ihmiselle siihen liittyy erittäin paljon epävarmuutta huolta tulevasta, kun se pitkittyy, niin se vaikuttaa myöskin sun itsetuntoon ja uskoon sun omien mahdollisuuksiin. Niin, että sen päälle vielä ikään kuin viedään ja toimen tuloa lisätään siitä taloudellista epävarmuutta ja pienituloisuutta, jos se ihmisesti joutuu elämään, niin ehkä se ero tulee just siitä, että me ei ajatella, että tuki järjestelmä on automaattisesti passivoiva. Mä ajatellaan, että silloin kun ihminen on työtön, niin hänen pitää tulla toimeen. Mutta kyllähän mekin toivotaan, että työttömyysturvalla ratkaistaan työllisyysongelmia tai pitkäaikaustyöttömyyttä, vaan se edellyttää sitten myöskin niiden terveyden tilan osaamiseen liittyvien ongelmien ratkaisuun. Mutta silloin kun ihminen syystä tai toisesta on ilman työpaikkaa, niin hänelle kuuluu myöskin sellainen turva, jonka kanssa hän voi tulla toimeen. Ja sillä on myöskin psyykkistä vaikutusta ihmisten psyykkeen kannalta. Mutta se oli super kiinnostava se Sipilän hallituksen perustulokeikeilu tässä suhteessa, koska tämä yleisin argumentti perustulua vastaan on se, että se passivoi ihmisiä. Ja kun niillä sitten oli ne kaksi vertailuryhmää, eli ne jotka saivat perustulua ja ne jotka saivat meidän normaalia vastikkeellista työttömyysturvaa, niin työllistymisessä ei ollut eroa näiden kahden vertailuryhmän välillä. Eli jos ikään kuin lähtökohta oli ollut se, että perustulua pitäisiin automaattisesti johtaa parempaan työllistymiseen, niin sitten joku voi pitää tätä epäonnistuneena tuloksena. Mutta mun mielestä itse asiassa osoitti sen, että se yleisin argumentti perustulua vastaan ei ole validi, koska siinä tapauksessa meidän olisi pitänyt nähdä vähemmän työllistymistä siinä perustulua. Nyt sä puhut siis, sä oot sellaista henkilöiden tai ainakin yhden henkilön läisyydessä, joka on myöskin perustulon kannalta sillä määritteellä, samat rahat, mutta ilman birokraatiaa, joka myöskin selkeettää sitä tilannetta siinä mielessä, että myöskin työn vastaanottaminen on varmasti kannattavaa. Nyt hän se on sillä tavalla, että kuka hullu ei uskalla ottaa vastaan duoni, kun ei tiedä, mitkä tuet lähtee alta. Perustulua olisi siinä mielessä mun mielestä hyvin selkeettänyt.

Tästä me ei nyt saada mitään kädenvääntöä aikaiseksi.
Mutta se varmaan, mikä on ollut paljonkin tutkimuksia viime aikoina näistä tuloloukuista, eli periaatteessa täältä, kun sä oot työttömänä, miten paljon on vähän riippuen elämäntilanteesta johtuu, että mitä kaikkea on. Jos sä lähdet ensimmäiseen työhön, niin voi olla, että käytännössä sä oot vaikka euron tuntipalkkaa nettona siitä, siitä hyötynä siitä, oikeasti sä vaivarut niin kuin toiselle puolella kaupunkiin, maksat kului siitä ja käytät sun kaiken ajan siihen, niin se voi olla, että moni ei viitsi sillä tavalla, että mikä on semmoinen, millä porkka saatas viitsi määnä.
Jos on sellainen tilanne, pitää muistaa, kun tehdään näitä sosiaaliturvapalkkavertailuja. Puhutaanko me esimerkiksi perheellisestä ihmisestä, puhutaanko yksinhuoltajasta, joka saa asumistukea koko perhekuntaan, saa lapsilisää ynnä muuta, että mitä kaikkea siinä huomioidaan.
Vai puhutaanko tavallaan yksin asuvasta ihmisestä, joka elättää vai itsensä.
Jos yksin asu vai ihminen, ei tienaa sillä, että hän menee töihin työttömyysturvastaan, niin silloin puhutaanko liian huonosta palkasta, mun mielestä.
Totta kai se palkkatasokin on relevantti, mutta kun Suomessa on tutkittu kannustiloukkuja, niin taas kerran esimerkiksi Sipilän hallituskaalla tehtiin tämän kannustiloukkuselvitys Suomessa. Meillä ei ole Suomessa. Me ollaan pyritty aika paljon taloudellisia kannustumia, kyllä lisäämään myös työttömyysturvassa.
Toki on myöskin niin, että jos meillä on ylipäättänsä mikään sosiaaliturva, niin totta kai aina voi sanoa, että on jonkinlainen kannustiloukku, että tavallaan se ainoa tapa kokonaan poistaa, jos kokonaan poistaa sosiaaliturva. Mutta ne keskiisimmät kannustiloukut, mikä siinä selvityksessä löydettiin, eivät liittyneet verotukseen tai työttömyysturvan tasoon, vaan esimerkiksi varhaiskasvatmaksuihin, jotka nostettiin siellä esille aika voimakkaasti. Eli jos sun palkka nousee, niin sä siirryt aika nopeasti palkkaluvan tästä maksuluokaista seuraavaan. Ja silloin se käteen jäävä erotus ei välttämättä ole sellainen, joka kannustaa töihin. Ja siksi niitä maksua on alennettu niin paljon.
No mut paljon on puhuttu viime aikoina tästä marginalin veroprosentista, ja se saattaa tämmöisöli henkilö ollaan lähes sata.
Käytännössä, että käytännössä kun kaikki mitä sä saat sen palkkana, niin sitten sä sulta hävinneet tuet ja maksut lisääntyy ja kaikki muu, että se nettovaikutus on semmoinen, että oikeasti sun pitää niinku miettiä kattoo eksellis näitä juttuja silti, että onks tässä mitään järkeä. Mitä mä saan tästä? Onks mulla nyt se niinku optio sen ääke, kun mä olen päässyt siihen työhön kiinni, sit mä siellä pomppaan niinku uraani eteenpäin ja sit tulee se tota eldoraadomista, oikeasti mä saan sen hyölinä.
Mut jos puhutaan tukia saavista ihmisistä, kyllä mä sanoisin näin, että suurempi ongelmahan niinku esimerkiksi pääkaupunkiseudulla se, on se, että meillä on palkkatöissä käyviä ihmisiä, koko päivätöissä käyviä ihmisiä, jotka ei pysty elää sillä palkalla,

vaan joutuvat sen päälle hakemaan sosiaaliturvaa, kuten esimerkiksi asumistukea, joka siinä tilanteessa on se niinku yleisin tukimuoto, että tavallaan ne ongelmat ei ratkea niinku marginaaliveroasteen vilauksilla, että kyllä niinku ongelmat siinä liittyy siihen, että se palkkaisuhteessa elinkustannuksiin esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on liian matala. Ja tota, tähän on myöskin siis monelle työssäkäyvällä ihmisellä, semmonen, että monet kokevat sen jopa häpeällisenä, että sä käyt töissä, sä haluat elättää itsees sun omalla työlläs, mutta sä et niinku saa sitä, kasaa on johtuen siitä, että esimerkiksi asumisen kustannukset pääkaupunkiseudulla on niin suuret. Ja ei niinku näitäkään ongelmia ei ratkaista sillä, että sitä asumistukea esimerkiksi leikataan, koska se tarkoittaa vaan sitä, että se sama ihminen sitten joutuu tulemaan niinku toimeen vielä vähemmällä rahoilla, vaan että sitten niinku ratkaisut pitäisi hakea sen palkkatason kautta ja sillä, että me olisi vielä enemmän esimerkiksi kohtuuhintaisia vuokraasuntoja tai perheasuntoja eri puolelta pääkaupunkiseutua. Ajatse nyt sitä, että joku minimipalkka pitäisi niinku haakata lakia, vai onko sä kuitenkin? No meidän minimipalkkavaatimus on niin varovainen ja realistinen, mitä vasemmista oli tuon esittänyt, että 12 euron minimituntipalkalla koko päivät yöks käännettynä niin ollaan hänin tuskin sen 2 tonnin, tai ollaan 2 tonnin 2 tonnin paremmalla puolella, mutta ei hirveästi sen yli, eli sillä palkalla edelleen sä joutuisi pääkaupunkiseudulla nostamaan asumistukea sosiaaliturvaa päälle. Mutta eihän sitä voi olettaa, että sitä asuu sitten välttämättä kalleimmalla asojen alueella? Ei niin, mutta onhan tää niinku esimerkiksi Helsinki pääkaupunkiseutu nykyään, jos sulla on perhe, ja sä oot pienipalkkainen, niin on kyllä vaikeeta löytää. Me emme puhu kyllä mistään kalleemista asuinalueesta silloin, mutta voi kyllä olla erittäin vaikeeta löytää sellaista kämppää, mihin sulla on varaa ihan lähiystäkään. No miten sitten ratkaisua? Mitä teidän työkaluupakissa löytyy tässä sitten? Että millä tätä porukkaa jolla tekee tiukkaa tällä hetkellä? Millä sitä saadaan motivoitua ja millä tavalla heidän näitä ongelmia saadaan ratkastua sitten? Että onks tämä perustulo oikeastaan ainoa semmoinen silver bullet, mitä tässä toivotaan? Ei se perustulo ei ole silver bullet tähän, koska me emme haluaa, että perustuloita ollaan korvaa palkkoja. Se on tärkeä sosiaaliturvauudistus, mutta sitä mun mielestä ei saa sotkea siihen, että me alataan maksaa ihmisillä palkkaa perustulona, jos puhutaan tästä kohderimästä, mitä mä eskelen puhuin. Mä sanoisin, että täällä yksi tärkeä asia on se, että saatais esim. enemmän euromääräisiä palkankorotuksia matala palkkaaloille. Nyt hän Suomessa kun tehdään palkkaratkaisuja, niin yleensä tehdään prosenttikorotuksia palkkoihin. Se nostaa sitten suhteessa aina ne hyvä palkkaisten ihmisten palkkoja euromääräisesti enemmän. Palvelualojen ammattiliiton tää kaupanalan palkkaratkaisu oli ensimmäinen, mitä mä muistan pitkään aikaa,

missä tehtiin selvästi euromääräisiä korotuksia, koska se idea oli se, että ne haluas suurimman hyödyn niille kaikkein pienipalkkasimmille esimerkiksi kaupanalan työntekijöille.

Tää voisi olla yksi, joka auttaisi nimenomaan sitä matalasti palkattua porukkaa.

Se, että kaupunkisuunnittelussa, kaavoituksessa, rakentamisessa pyrittäisi huolehtimaan siitä, että olisi sitä kohtuun tästä vuokraa suunta tarjontaa riittävästi.

Se on tärkeää siksi, koska Suomessa me ei säädellä vuokria, vaan vuokrat määräytyy markkinaa ehtoisesti.

Eli silloin ei ole muuta tapaa kuin sitä tarjontaa lisäämällä.

Mutta tuo hidastapa kyllä.

Ja sitten kolmantena, niin sitten pitää todeta ääneen, että me tarvitaan myös sitä esimerkiksi asumistukea.

Kyllä meidän pitää sitten huolehtia myös siitä, että ne ihmiset, jotka työskentelee vaikka vanhusten huolossa tai varhaiskasvatuksessa, että he myöskin pystyvät elämään esimerkiksi Helsingissä.

Eikä niin, että he joutuvat muuttamaan jonnekin radavarssekuntiin ja sitten kulkemaan aina tunti suuntaansa töihin joka päivä.

Onko se tietyllä tälle työntekijä ryhmille vai tietyllä palkkaluokille tukisitt?

Ajasmistuki.

Niille, jotka se on yleensä määräytyy tulojen perusteella, että riippuisit siitä, kuinka monta alasti palkat tuon.

No mitäs nyt sitten, kun kuitenkin puhutte siitä, että otte heikkojen puolella ja näin, niin Suomi on kuitenkin tasa-arvoisin pian maita, mitä maan päältä löytyy.

Niin, onko tässä, siis mä en yhtään vähettele sitä, että on ihmisiä, jolloin on tosi tiukkaa, erinäisesti syystä, on se sitten sairaustaa mielen terveysongelmia

ja jotenkin muualla tavallaan, niin kuin elämä koettelee ja niiden käärisemis on todellista, et se siis eihän siitä pääse mihinkään.

Mä en yhtään nyt tässä seuraavassa lausessa vähettele sitä, mutta että kun kuitenkin Suomessa puhutaan siitä, että mä ollaan tasa-arvoistaviin pian maita, mitä löytyy,

niin onks tää, et tämä työmaa vähän aika niin kuin pitkälle jo valmis?

No mun mielestä ei, yhteiskuntahan ei ole ikinä valmis ja yhteiskuntahan ei kehity myöskään semmoista tasaista tahtia ja ylöspäin,

vaan ne tulee kaikenlaisia vaihteita ja voidaan mennä taaksepäin alas ja eri suuntiin.

Mun mielestä, niin kuin Suomella on jo hyvinvointivaltio on ollut monella tapaa erittäin menestyksekkäs

ja jos katsoo tällä hetkellä Suomessa, niin sehän on tuottanut meille yhteiskuntamallin, jossa enemmistö ihmisillä menee tosi hyvin.

Jos tämä on toistu kaikista tutkimuksessa, että enemmistö lapsista ja nuorista voi hyvin, enemmistö suomalaisista aikuisista, niin kun heillä on asiat elämässään hyvin, pystyy harrastamaan, on töitä, on ystäviä ja näin pois päin. Sitten toisaalta esimerkiksi nämä sosiaalipolitiikan tutkijat ja tilastoista käy myöskin ilmiä,

että itse asiassa se porukka, jolla ei mei hyvin, niin heille ne ongelmat kasautuu ihan voimakkaammin

ja ne periytyy myöskin. Meillä on aika paljon...

Jopa Suomessa, jossa kuitenkin kaikille pyritään antaa mahdollisuus.

Kyllä. Eli täällä on myöskin, että jos sun vanhemmilla on ollut lastensuojelun asiakkuusta, jos sun vanhemmat on ostanut toimen tullut tukea, niin on aika iso todennäköisyys sille, että lapsillakin tullut omaan samaan.

Ja mä oon tietinkin ilmastu tän näin, että mun mielestä se, että me ollaan ehkä tultu tilanteeseen, jossa hyvinvointivaltio on tavallaan kannattelee sitä hyvinvoivaa enemmistöä, mutta sit se porukka, se huonosti voiva porukkaasin alapuolella, niin se on jäynyt tavallaan vähän varjoan.

Me ei olla sitten löydetty niitä keinoja, jolla me pystyttäisiin ylisukupolvista huonoosaisuutta katkaisemaan.

Onko siihen mitään keinoja, koska tuota, perhettäisiin tiedetään ketäne ihmiset ovat, niihin voisi jollain tavalla pureutua.

Ja miten iso osa suomalaisista se on? Miten iso sport, onko se 5 prosenttia, 3 prosenttia?

Mä en pysty mitään tarkkaa prosenttilukuunsa, on siihen, se vähän riippuu myöskin, että mitä tilasto emme katsotaan,

mutta mitä se edellyttäisi, se varmaan edellyttäisi sitä, että me pystyttäisiin kääntämään meidän rahan käyttöä enemmän ennalta ehkä syne.

Nyt me ollaan kiinni siinä, että ne kallit korjaavat palveluiden viimeisiä aset, kaikki rahat on kiinni siinä,

että me maksitaan miljardivuodessa lastensuojelun sijaishuolosta.

Se inhimillinen hinta lappuu on valtava, yhteiskunnallinen hinta lappuu on valtava, kaikki asiantuntijat sanoo,

että jos me oltaisiin panostettu enemmän tästä perheiden matalan kynnyksen tukeen kotipalveluun varhaiskasvatukseen,

niin voidaan kuin ennalta ehkäistää.

Mutta me ei olla koskaan yhteiskunnassa sellaisessa tilanteessa, että me saadaan tämä ennalta ehkäisyn rahan jostain,

kun meillä on kaikki rahat kiinni myöskin näissä korjaavispalveluissa.

Tämä on täällä koko meidän sote-puolelle suurin ongelma.

Ja meidän eläkejärjestelmän ongelma, että siis tosiaan palkka kustannuksesta neljännes menee suoraan meidän eläkejärjestelmän rahoittamiseen

sen sijasta, että me tehtäisiin tällainen pitkäjänteinen alkosijoitus, joka suomessa syntyvää lapselle, jolla rahoitetaan se koko eläke.

Samahan pätee, jos katsotaan ensimmäisenä päihde- ja mielenterveysongelmia ja kaikkea muuta tällaista.

Mä luulen, että näiden ylisukupolvista ketjua rikkomiseen yksi asia oli se, että mä aidostin onnistuttajista varhaisissa interventioissa paremmin.

Mitäs nyt pystyt sä ymmärtämään sitä, että on tätä porokkaa, joka on sitä mieltä, että vähän darvinistisesti, että se markkinatalous ja ylipäättänsä

henkinjääminen maailmassa on koodattu suuren insinjärjen tai sattumanvaran pohjalta, niin sellaiseksi, että tämä on elämä, on kilpailua.

Yritykset elävät tällaisessa kilpailuasetelmassa ja tällaisia yli mahtikäskyjä siitä, että palkkataso pitää olla jollain tasolla tai jotain tällaista,

niin tämä ei ole realismia sen takia, että me eletään globaalissa markkinataloudessa, missä meidän

elintaso ja tämä tasa-arvo on tavallaan äärimmäisen korkealla tasolla ja se on kohtalaisen kuitenkin kallis. Ja näin ollen niin tavalla, että tässä on jonkunäköinen aste lakipiste, että jos me mennään sen yli, niin tämä homma maksaa niin paljon, että meidän periaatteessa talous näivettyä käsiin, koska maailmalla pystytään hoittamaan ja tuottamaan näitä juttuja paremmin ja halvemmalla. Tässä oli nyt monta asiaa tässä kysyksessä asettelussa. Mulla oli tällainen patoutuman. Jos puhutaan vaikka palkkauksesta, niin kyllähän kun me elähdetään siitä, että yhteiskunta määrittää vain vähimmäistä asoon, että jos puhutaan minimipalkastaa, niin puhutaan minimipalkasta. Silloin kun me puhutaan paikallisesta sopimisesta, niin se meidän ja tavallaan ammityydystysliikkeen huoli liittyy niin siihen vähimmäistä asoon. Ei voida alittaa tessien alimpia tasoja. Aina voi maksaa enemmän. Kilpailu ylöspäinhän on aina mahdollista ja sitä hän tehdään ja kukaan ei sitä estää. On yhteiskunnan kokonaisuus muodostaa myös tällaisen level playing field ajattelun näkökulmasta. Selkeät pelitsään nyt siitä, että mikä se vähimmäis taso on, mitä me halutaan vähimmäis työntekijän suojelun taso tai palkkataso tai työtojen osalta, mitä me halutaan, että ollaan kaikki firmat Suomessa joutuu noudattaa, jotta ne eivät ala kilpaileen alaspäin. Jos meille syntyy aidosti sellaista totaalista kurjuutta, mitä nyt nähdään jossain yhdysvalloissa tai jossain koehississa maissa, yhteiskunta Suomenkaltaan yhteiskuntaan ei pääse siitä pakoon. Meillä on pakko kuitenkin jollain tavalla käsitellä ja hoitaa niitä ongelmia. Se on fiksua, että yhteiskunta myöskin pyrki ennaltaistamaan sen kaltaisten ongelmien syntymistä. Jos puhutaan hinnasta, meidän ajattelu lähtee siitä, että olisi paljon inhimillisesti ja taloudellisesti halvempaa ja fiksoompaa, että me esimerkiksi onnistuttaisiin tässä rahojen siirtämisessä ennaltaehkäisyyn. Mitä paremmin me huolehditään siitä hyvinvointivalti on perimmäisestä ideasta siitä, että kaikki voi nousta. Jokaisesta voi tulla mitä se haluaa. Meillä on upea koulutusjärjestelmä, joka takaa kaikille tasa-arvoiset mahdollisuudet. Tähän on ollut se työkalu, millä me ollaan rakennettu yksi maailman menestyksekkäämmistä hyvinvoivista kaikilla mittareilla erittäin hyvin toimiva maa. Entinen pääministeri Rinne, hän lähettää kaikki suomalaiset kohta ennaltaehkäisen viin terveystarkastukset. Onko tämäkin kopiotu teiltä? Ei ole tämä. Mun mielestä, niiden ulostul on suurin ongelmaa oli se, että siinä oli jotenkin tai mä en tiedä olen käsittänyt oikein. Kaikkien terveyden ihmisten seulominen ei ole fiksua resurssien käyttöön terveydenhuollossa, koska jos meille ei ole rajoittamat on määrä resursseja, vaan rajallinen, niin terveyden ihmisten seulominen ilman perusteita siitä, että on jotain erityistä, mistä ollaan huolissaan.

Situosit resursseja sairaiden ihmisten hoidosta.

Jos olisi tietyn tieteellisesti perustein rajattu kohdejoukko, niin silloin tämänkalta seulon, että voi olla fiksua.

Meillähän Suomessa pitäisi olla nyt pitkäaikasta työttömien terveystarkastuksia.

Ne toimivat vähän, miten toimivat.

Yleensä sitten kun terveydenhuollon tukossa, ne ei toimi kovin hyvin.

Joillakin paikkakunnilla on ollut tällaista esimerkiksi yli 68-vuotiaiden, tavallaan tähän kaltaista toimintaa.

Se on minun mielestäni voi olla hyvinkin fiksua,

koska silloin esimerkiksi näistä pitkäaikasta työttömien terveystarkastuksissa on käynyt ilmiä, siellä voi olla luokkaa diabetes tai muita tämänkaltaisia kansan tauteja, mitä ei ole havaittu.

Kun ne havaitaan, siihen saa lääkitys ja ennaltaehkäiseen kallempia hoidon tarpeita myöhemmin.

Mutta kaikkien terveyden ihmisten seulomista ei ole fiksua resurssien käyttöön.

Mutta nyt se, kuka sairastaa, on Suominen ja Suominen on talous.

Ja nyt on vaalitulossa ja monella puolella on omat teesit tästä, että mitä nyt pitää.

Seuraavan kahden hallituskauden eli kahdeksan vuoden aikana tehdään.

Teettö on nyt lähtenyt tähän valtavirtaan, että leikata, leikata, leikata.

Mitä te haluatte tehdä ja miten se tuo sen halutun lopputuloksi,

eli talous lähtee kasvuun ja me joskus maksetaan Suominen terveeksi.

Minun suurin huoli tässä keskustelussa on se, että me tehdään samaa, mitä aina tehdään Suomessa, puutavaa leikkauksista, ei työllisyydestä, eikä tavallaan kasvusta suoraan.

Työllisyys on taas asia, mihin on vielä helpompaa vaikuttaa.

Mutta jos katsoo, nyt me vähän ränttään tässä katsotaan, mitä paljon me ehtii,

jos katsoo aiemmin kuin taaksepäin ajassa,

niin koko tämä ero Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä on syntynyt finanssikriisin jälkeen.

Silloin tämä gapi...

PKT alkoi polkken paikallaan.

Mitä tapahtui?

On toki seikkoja, jotka on olleet rakenteellisia Suomen, jotka liittyvät

esimerkiksi meidän teollisuuden rakennemuutokseen Nokiaan ja tavallaan täällä Sen, joka totta kai vaikuttiin.

Mutta sen lisäksi Suomi vaalikaudella 11-15 sopeutti 6 miljardia, siis saman verran, mitä nyt puhutaan heikon talouskasvun oloissa.

Sitten seuraavalla vaalikaudella 15-19 sopeutettiin 4.

Eli jos katsoo aikaa ennen tätä vaalikautta,

kaksi vaalikautta sopeutettiin juuri se 10 miljardia, mitä VM nytkin toivoo.

Sillä ekalla kaudella aika pitkälti tämän 55-ajattelun mukaan

ja toisella 100 prosenttisesti menosäästöillä kertaa kaan tänä koko ajanjaksona ei tehty ylijäämästä budjettia.

Mutta se ongelma oli se, että tänä koko ajanjaksona Suomen työllisyysaste oli heikommalla tasolla kuin muissa pohjoismaissa,

ja meidän pitkäaikassa työttömyys oli korkeammalla.

Ja tää liittyy siihen, että tosiaan BKT polkipaikalaisen kaikko 14 vuotta putkee.

Talouden tuottavuus polkipaikalaisen 14 vuotta.

Kyllä, kyllä.

Ja vaittotaan se oli kasvavassa määrin negatiivinen.

Eli tämä on meidän, se pointti tässä on se, että se meidän talous on, kun näivetty nyt ihmisruumis, jonka pitäisi pystyä kantaa 20 kiloa säkkejä.

Ja se on meidän vassissa ja meidän huoli on se, ja meidän teesi on se, että tehtiin virhe myös sillä, että sopeutettiin noin voimakkaasti heikon talouskasvun oloissa, koska se myötä vaikutti siihen näivettymiseen. Kyllä.

Tämä on tavallaan yksi, että minkä se finanssipolitiikan kokonaisviritys on suhteessa siihen kasvuun, mitä nähdään.

Toinen virhe, mikä meidän mielestä tehtiin, oli se, että molempina vaalikausina nämä leikkaukset kohdistettiin koulutukseen ja tieteeseen. Eli juuri niihin tekijöihin, joilla sitä tuottavuutta Suomen kaltaisessa maassa, niin kuin parhaiten voi edistää.

Ja kun me nyt katsotaan sitten seuraava, niin kuin tästä eteenpäin, niin se iso kysymys on mielestäni se, että onko Suomi oppinut jotain näistä aikaisemmista ikään kuin kausista.

Nyt vielä, hän talous on aika vahvaa vielä.

Työllisyys on edelleen ennätyksellisen hyvällä tasolla, kasvu on hidastumassa selvästi,

mutta voi ikään kuin argumentoida, että silloin kun taloudessa menee hyvin, silloin on varaa sopeuttaa enemmän, koska meidän talous kestää sitä.

Nyt kuitenkin aika monet ennustaa ensvaalikaudelle heikkoa talouskasvua.

Myös VM on puhuttu siitä, että Suomi on kenties joutumassa, vähän niin kuin väaritelämästi riippuen on puhuttu siitä, että koko euroalue saattaa olla menostaantumaa, joka tällä kertaa vielä yhdisty korkeeseen inflaation, mikä tekevästi vielä monimutkaisemman kuin ennen, ja on riski sille, että jos Suomessa sitten taas tehdään erittäin mittavaa sopeutusta seuraava vaalikauden aikana, mitä tämä 6 milj. minun mielestäni on, niin se taas kerran johtaa siihen, että me suhteessa siihen kasvuun, mitä nähdään, niin näin omin toimin vielä myötä vaikutetaan siihen näivättymiseen, ja on riski sille, jos ollaan 6 milj. koko luokassa, että ei pystytä rajaamaan koulutusta ja tiedettä ulos.

Mun on hirveän vaikea uskoa myöskään kokoumuksen lupauksiin tässä, koska 6 milj. kokonaan toteutettavissa sotien ja sosiaaliturvan kautta, niin en usko, että edes kokoumuksen kantti riittää siihen, sen jälkeen olisi niin rumaa.

Eli on hyvin vaikea nähdä, että ne pystyvät sen mittakaavan sopeutusta saamaan kasaa ilman, että ne koski siihen. Sen takia meidän mielestä kannattaa sopeuttaa, me ollaan puhuttu kuin 3 milj.

että se on tavallaan realistisempi summa suhteessa näihin kasvuennusteisiin, mitä nyt nähdään, me ollaan puhuttu...

Miksi se sopeuttanut nyt, nyt kun oli se aika?

Nyt ja kun talousi ikään kuin rockkaistaan teidän hallituskauden aikana, miksi te veditte nyt siinä kohtaa kaksinkäisin velkaa?

Ja nyt ei puhuta näistä kriisirahosta, vaan siitä 10 milj. aljäämästä... Meilta oltaisi oltu valdita tekemään esimerkiksi tulopuolella enemmän.

Oikeasti.

Kyllä, mä voin ainakin sanoa, että me oltaisi vastissa oltu valmiita kyllä tiukentamaan finanssipoliittista linjaa nyt esimerkiksi veropäätöksillä.

Menopuolella, mä luulen, että se suurin ongelma, jos me mietin tätä vuotta 2022, hän oli tämä energia-kriisi, koska se tavallaan siihen oli pakko reagoida...

Mutta siihenkin hallitus juoksi sillä, että oho, että kato, että sähköintä nousi.

Siellä oli sati rahaa se info...

Reaktiivinen juttu, kun se oli tiedossa, että näin tulee käymään, niin miksei siihen nyt sitten puututtua siltä osin, että kun myöskin tiedetään, että tuotantakustannukset on se 2-3 cm, niin mikste tämä hallitus on ollut niin reaktiivinen jokka kääntässä? Koska kukaan ei kuunnella minua elokuun budjettariiheessä.

Okei, no sitten.

Mä istuin siellä, mä sanoin, että me emme voi olla joulukuussa housut kintoissa tämän energian hinnan nousun kanssa.

Tämä tulee olemaan seuraavan talven suurin kysymys.

Jos te muistatte tiedotustilaisuuksia ja lehtikirjoittelua sen elokuun, eikä se ollut elokuussa, ei se ollut syyskuussa,

ja se budjettariheen suhteen, niin mehän ajettiin esimerkiksi tätä info-veroja silloin, jolla oltaisiin suoraan pystytty päättämään, että voidaan verrottaa näitä ansiottoja ja voittoja, koska Suomihan ei yksin pysty päättämään tänne koko sähköin hinnoittelujärjestelmän muuttamisesta, että siihen pitäisi saada kaikki muut EU-mat mukaan.

Mutta ajettiin se info jo silloin,

ja muut hallituspuolet olisivat eivät riiminut mihinkään tällaiseen, ja vasta sitten kun EU-tavallaan pakottimaat säädätään, niin silloin keskusta lähti siihen ja muu hallitus.

Ja samalla tavalla silloin budjettariheessä nämä energiatukijärjestelyt, mistä oltiin halunneet päättämään, niin ne oli vaan tämä ensimmäinen kelansähkötukija, sitten tämä verovähännysmalli, ja sitten muut ajatteli, että meillä mennään kunnes yhtäkkiä sitten.

Tämä reaktiivisuus on ollut ulkopäiltä.

Minun mielestä tämä energiatrasi suhteen minun mielestä tällä kritiikille on perusteita.

Hypätään vielä, kun kello käytässä niitä kuulutuksia.

Opetusministeri.

Olla nyt saatu sut tähän tentattavaksi tästä.

Pitkä tällainen aika jaksu, kun Suomen pissatulokset on hiipunut tässä matkapuolella, sitä ei varmaan käy kieltäminen, että siinä on...

Jotain on pielessä.

Jotain on pielessä.

Ja mikä on pielessä?

Ja Riikka Purra itse asiassa kehusun tekemistä, että nyt haluattaisiin oikeasti ymmärtää, että mikä on pielessä ja mitä opetusministeri Anderson on asiolle tehnyt. Tämä on viipitön tällainen, että nyt...

Annat palaa.

Joo.

Niin kuin jos katsoo tätä 15-20 vuoden ajan jaksoa, jolloin tämä hiipumista on tapahtunut, on tapahtunut uuteenpä yhteiskunnallin muutos, minkä mä luulen, että on vaikuttanut tähän lukeminen ja digilaitteet.

Se on tosiasia, että se on muuttanut nuorten ja meidän kaikkien aikuistenkin vapaaajan viettoa.

Ja erityisesti tässä lukemisessa on myöskin poikien osalta.

Esimerkiksi tässä kaikkien viimeisimpänä pisatutkimuksessa niin pojat suomalaisista pojista, 2-3 asiaa vastas, että ne lukevaan, jos on pakko.

Ja lukeminen korreloin niin kuin kaikissa oppiaaineissa menestymisen kanssa. Nyt on poittisissa, että ei se, että ei lueta koulussa, vaan se, että ei lueta minkin kuin muuten.

Joo.

Toinen asia, mikä on tapahtunut on se, että mitä me tiedetään siis, että on tapahtunut, on se, että meidän heikosti pärjäävien oppilaiden osuus on kasvanut.

Miksi?

Siihen ei kukaan pysty antamaan yksiselittäisen varmaan vastausta.

Miksi näin on käynyt?

Onko se maahanmuutto liittyvä juttu, vai onko tämä cross the board?

Se on cross the board,

ja se liittyy ennen kaikkea siis oppilaan perhetaustaan.

Ja tämä ei ole vaan maahanmuuttopolittinen kysymys.

Mä oisit tutkijat aika hyvin sanoit,

jos me poistettaisiin kaikki vieraskieliset datasta, mikä perusteella pisat tehdään, niin se trendi näyttäisi ihan samanlaiselta.

Eli se muutos voi sanoa näin,

oppilaiden väliset erot ovat kasvaneet,

heikosti pärjäävien oppilaiden osuus on kasvanut,

ja perhetausta on se keskeisin tekijä siinä,

joka vaikuttaa aiempaa enemmän.
Eli jos tulet kodista, jossa koulutustaso on matala,
tai jos on työttömyyttä, tai jokin muu,
käänkut tällainen vastaava tekijä,
niin se vaikuttaa sun oppimistuloksiin enemmän kuin aikaisemmin.
Voiko vaikuttaa se, että pääsee seuraavalle luokalla vaikka ei osaa mitään?
Se porukkaa roikotetaan sinne, niin kun aikaisemmin
kaikki pelkät, silloin kun muutin koulutus,
eihän nyt saa mitään vitos tai nelost.
Mä ihan luokalla.
Mä sanoin ensin, että mitä me ollaan tehty tällä kaudella.
Me ollaan siis vahvistettu resursseja niin pysyvää kuin määrä aikasta,
eli pyritty siihen, että varhaiskasvatus,
esiä perusopetus, myös toisella asteella.
Nämä kaikki johtuen siitä, että tämä koko sama ajanjakso,
tämä 15 vuotta, kun tämä on tapahtunut,
niin koulutuksen resursseja on siis vähennetty.
Ja musta tämä pitää myöskin sanoa ääneen,
että me voidaan yhteisössä Suomen päättäjät,
on epäreilua meiltä vaatia opettajilta yhä enemmän,
jos me annamme heille yhä vähemmän työkaluja,
jolla tehdä sitä työtä.
Eli siksi tätä resurssikoriausta on tehty.
Muuta mitä on tehty, me ollaan siis
varhaiskasvatuksen ryhmäkokojaa,
esimerkiksi pienennetty tällä kaudella.
Me ollaan säädetty varhaiskasvatuksessa ainattavasta tuesta,
jotta jos havaitaan, että on lapsi,
joka tarvitsee tukea oppimiseen,
niin se havainnointi tehtäisyyän varhaiskasvatuksessa,
että ne tukitoimet alkaa jo silloin,
koska silloin on myöskin helpointa huolehtia siitä,
että se seuraa sen lapsen mukana perusopetukseen.
Me ollaan luotu tällainen sitouttava kouluyhteiset
ja peruskouluun, eli tämän uusi toimintamalli,
jolla pystytään puuttumaan koulupudokkuuteen,
eli jos on oppilaita olla paljon poissaoloja,
niin ammattilaisia, jotka heidän kanssa työskentelee,
me ollaan muutettu lainsäädäntöä,
jotta me pystytään puuttumaan koulukiusaamiseen
nykyistä tehokkaammin.
Me ollaan annettu paljon tätä tarveperustaista rahoitusta,
eli sellaista rahoitusta, mikä suunnataan erityisesti
sosioekonomisesti heikommilla alueilla

sijaitseville päiväkodeille ja kouluille
olla lainettu oppivelvollisuus jenee.
Tosi paljon toimia tehty, mutta pakko sanoa myöskin näin,
että en usko, että on olemassa mitään yhtä
hokkuspokkustempua.
Se, että pitkäjänteisesti jatketaan
tätä työtä myös ensvaalikaudella,
niin se on tosi tärkeätä ja ymmärrän itse sen,
että jokainen hallitus itse päättää,
paljonko ne laittaa rahaa erikohteisiin,
mutta toivon koko sydämestäni
yrittänyt tehdä töitä sen eteen,
että rahapotin edessä olevan merkki
plussa eikä miinus.
Mites vielä inkluusio versus tarkkiset?
Kumpaa sä liiputat tässä.
Inkluusio tarkoittaa sitä,
että heikosti pärjäävät otetaan samalle luokalle
hyvin pärjäävää kanssa ja toivotaan,
että se keskimäärin tai sitten ne pääsee pienryhmään.
Mä yritän nopeasti nämä kaikki.
Luokalle jättäminen on yhtä mahdollista
nyt kuin ennen. Siinä ei ole ohjeistettu
eri tavalla kuin aikaisemmin.
Ei kysytä vanhemmilta, haluutko jäädä?
Se mitä ollaan tehty tällä kaudella on se,
että ollaan luotu kansalliset kriteerit,
siis opettajien tueks, koska opettaja päättää
arvosanoista.
Eli opettaja päättää, että tuleeko nyt
tällä lapsella lasselle 5-4,
eli onko läpi vaiko ei.
Ja opettajat itse on toivonut,
siis kansalliset kriteerit sille,
varsinkin päättöarviointi eli ysiin.
Pääsätkö eteenpäin toisella astaa vaiko et sille,
että minkälainen osaaminen riittää 5-oseen,
jotta ne myöskin tietäisi, minkälainen osaaminen ei.
Tämä on tavallaan annettu ja tämä on tarkoitus
olla opettajien tukena siinä, kun antaa
arvosanoja, mutta mitään sellaista kansallislinja
olisi siitä, että ei saajattaa luokalle
tai ei pidä, niin ei ole tehty.
Vaan tämä on opettajien

työtä kouluissa myöskin, että milloin annetaan
ja minkätyyppisellä osaamisella
mitäkin arvosanoja.
Mitä tulee inkluisioon?
Inkluisio on siis perusajatus on se,
että jokaiselle oppilaalle pitäisi antaa hänen
tarpeita vastaavaa tukea
ja että lähtökohtaisesti kaikki lapset
olisivat oikeutettuja saamaan tukea
omassa lähikoulussaan.
Verrattuna ehkä joskus muinoin aikoihin,
jolloin meillä on erityiskoulu ja
erityisille lapsille.
Se ei tarkoita sitä,
etteikö voi olla erityisluokkia
tai pienryhmiä.
Helsingissäkin on monta, että jossakin koulus on inkluisio,
joissakin on pienet luokat.
Tämä osottaa ehkä sen, että nytkin on niin,
että kunta päättää tästä,
että paljonko ja kenen kohdalla
mikäkin tukimuoto on paras.
Olen tavannut tosi paljon,
tuen päätöksen saaneita oppilaita,
jotka pärjää yleisopetuksen ryhmässä.
Silloin se on totta kai heidän paikkaansa.
Yleensä pärjääminen edellytys on kuitenkin,
että luokka koko on riittävän pieni.
Olen myös tavannut oppilaita,
jotka olisivat tarvinneet pienryhmää,
mutta eivät saaneet sitä.
Tämä on se, mikä tässä inkluisiossa on mennyt väärin.
Kunnat ovat säästäneet rahaa näissä tukitoimista.
Väärin päin toteutettuna
tarkoittaa sitä, että niille, jotka tarttisi pienryhmäopetusta,
ei sitä järjestetä.
Meillä on liian isoja ryhmiä,
jossa on liian monta tukea tarvitsevaa lasta.
Silloin se lopputulos ei ole kenenkään etujen mukainen.
Se mitä meidän pitäisi korjata ensi kaudella on se,
että me tarvitaan siis lainsäädäntö,
joka pakottaa, velvoittaa kuntia nykyistä tarkemmin,
järjestämään sellasta tukea, mitä oppilas tarvitsee.
Jos hänen etunsa on pienryhmä,

se pitää järjestää.
Jos hänen etunsa on,
ja hän pärjää yleisopetuksen ryhmässä,
niin ehdottomasti hänet kannattaa sinne jättää,
eikä siirtää mihinkään oman ryhmään
tai oman koulun tai jonnekin,
vaan sen takia, että hänellä on oppimisvaikeuksia,
tai enemmän tukee oman oppimiseen.
Se ongelma on vain se,
että jos mä nyt säätäisin tämän lain nyt,
niin mä saisin pitkärivin kuntia
koputtamaan mun oma ja sanomaan,
että ei meillä ole varaa tähän.
Eli jotta valtio pystyy pakottamaan kuntia,
toteuttamaan tämän oppilaan etujen mukaisen oppimisen tuen,
niin he tulevat vaatimaan rahoitusta.
Eli tämä ongelman ratkaiseminen tulee vaatimaan resursseja.
Sä oot ministeri, Nyrkki Pöytä sanot,
että myykä se kunnan,
tämä on hommatkaan hommatkaan.
Ennen tulee perustuslain kanssa lyömaan mua päähän.
Eli jos valtio antaa uusia velvoitteita kunnille,
niin valtio on velvollinen myöskin niitä rahuttamaan.
Tästä päästään juuri takaisin
tällaisen rapodi-janterin mielenmaisemaan siinä mielessä,
että eikö se olisikin parempi,
että me järkätään tämä meidän talouskuntoon,
niin että meillä on sitten varaa tehdä just sitä järkevää,
mitä säkin ehdotat.
Mutta tästä on ihan sama mieltä.
Mä en oo uskuu, että se 6 miljardia leikkauksia
on mikään reseptiöllä Suomessa talouskuntoon.
Julkishalinossa voi olla tehottomuutta
ja sitä voi myös tehostaa.
Mutta missä se on se tehottomuus?
Se on organisaatiotta kun pyöritetään,
niin asioita voi tehdä tehottomasti tai tehokkaammin.
Se on sitä, mitä jatkuvasti joka päivä
yksityisellä puolella tehdään.
Mietitään siitä, miten voidaan saada
enemmän aikaa se enempää ja parempaa aikaseksi vähemmällä.
Se on ittiä rointia.
Julkisen sektorin tehottomuus on esimerkiksi sitä,
että ostetaan erittäin paskoja tietokoneohjelmistoja.

Tavalla, että kukaan apote on erittäin hyvä esimerkki,
kuka yksityisen sektorin on katsoisi päivääkään,
niin kuin mitään tollaista.
Muistaa, kaikki tällainen tavallaan johtaminen
videoohjelmat todellakin kannattaa hoitaa kuntoon.
Mutta pitää myös muistaa se,
jos täällä olisi opettaja tai lääkäri tai sairaanhoita
ja julkiset puolelta.
Luulen, että aika moni niistä puhui siitä,
että he kokee, että yhä isompi osa heidän työajastaan
menee erilaisiin hallinnollisiin tehtäviin.
Ongelman julkisella puolella on se,
että valitettavan usein nää tehostamistoimet
siellä ovat tarkoittaneet sitä,
että vain vähennetään porukkaa, hallinnostaa tai tukipalveluista.
Ei niitä itse työtehtäviä.
Silloin ne siirtyvät muiden maailmattilaisten hoidetaan.
Eli opettajat käyttävät tunnin pari päivän päätteeksänä
siihen raportointiin vanhemmin.
Jurein.
Jos on niin, että työ itsessään ei ole karsittavissa,
kuten yleensä julkisella sektorilla on tietyt
kirjaamisvelvoitteet, joka johtuvaksi
potilasturvallisuussäädöksistä,
kaikki muut mitkä ovat tärkeitä,
niin silloin me tarvitaan luodaan
jopa enemmän tehottomuutta sillä,
että meillä ei ole niitä hallinnon ammattilaisia
tai tukipalvelu ammattilaisia hoitamassa
sitä hallinolistaa tai tukipalvelutyötä.
Vaan ne työtehtävät siirretään
vaikka lääkäreiden tai hoitajien hoidettavaksi.
Tässä on olemassa ratkaisuita tälläkin tekemiselle.
Ihan vilpittämästi olesin sitä mieltä,
että asioita voi tehdä eri tavalla.
Itse on tehostanut organisaatioita
ja se ei ole helppoa löytää sitä,
mutta se pitää tapahtua siellä paikan päällä.
Do not work harder, work smarter.
Tehdään asiat, muotoillaan se tekemisen workflow
sellaseksi, että se on sujuvampaa,
se polttaa vähemmän resursseja.
Joka tapauksessa, mitä olin perään kuluttamassa,
oli se, että täysi tuki sille,

että hoidetaan asioita kuntoon ennen kuin niistä tulee ongelmia.

Me pystytään siihen, kun sanoit,

että tällä hetkellä kaikki resurssit on

seuraakseen hoitamisessa, eikä syynhoitamisessa,

niin pitää saada talous kunnolla rokkaamaan.

Me ollaan jäytä 14 vuotta muita jälkeen.

Meidän pitää saada investointeja Suomen.

No toivottavasti ihmiset miettii myöskin sitä, että miksi,

jotta emme toista niitä virheitä, mitä ollaan tehty.

Joo, kyllä.

Harmiinlista, että se ei ole lähtellä.

Viimeinen kysymys, jos valien jälkeen on patti-tilanne,

lupaako julkikataisen tyylisen satenkaarihallituksen muodosta,

jotta sessä umpisolmu saadaan ratkaistua.

Tuut sieltä Bruusliinä, Kehiinia,

pisat halkipoikki pinon ja emmoitakun menoksen.

Totta kai kaikki muistelevat lämmöllä satenkaarihallitusta.

Näihin puheesit.

Opetusministeri Li Andersson, kiitos kun tulit.

Oltaisiin voidaan puhua vielä toinen tunti.

Seuraavaan kertaa sitten. Kiitoksia. Kiitos.